

PUO YA BOPHATLALATSI BA DITABA

SARS E MEMA SETJHABA HO NTSHA MAIKUTLO MABAPI LE MMOTLOLO O MOTJHA WA VAT E DIJITHALE O RERETSWENG HO ETSA HORE TAOLO YA VAT E BE YA SEJWALEJWALE

Pretoria, 17 Phato 2026 – SARS e lakatsa ho ba le bokamoso boo ho bona lekgetho e bang ntho e iketsahallang feela bakeng sa bongata ba balefalekgetho ka ho sebedisa deitha le thekenolji. Ho fihlella sena, le ho bapa le Pampitshana ya Dipuisano e mabapi le VAT ya Sejwalejwale ya 2003, Ditshebeletso tsa Lekgetho tsa Afrika Borwa (SARS) di motlotlo ho ntsha Pampitshana e nonyang setjhaba maikutlo mabapi le VAT ya Sejwalejwale le hore se tshwaele, mme di ipiletsa ho bakgathatema bohle ba amehang le ba nang le kgahleho ho ba le kabelo hodima mokgwatshebetso wa taolo ya VAT ya sejwalejwale, e bonaletsang le e sebetsang ka ho phethahala Afrika Borwa.

Pehelo e tswang Pampitshaneng ya Dipuisano e mabapi le VAT ya Sejwalejwale ya 2003 e ntlafaditse haholo tsela ya ho etsa hore VAT e be ya sejwalejwale mme re leboha bakgathatema bohle ka kabelo ya bona e molemo. Re se re akareditse kabelo ena ya bona mme jwale re bile le kgatelopele e bonahalang ho tloha moo re qadileng teng mme re akareditse tse ntle tse etswang ke balekane ba rona le tse tswang dipuisanong tsa rona le mekgatlo e fapafapaneng. Pampitshana ena ya Dipuisano ka hona ke motjha wa kopanelo wa diphuputso tse akaretsang bohle, o bontshang maikutlo le ditlhahiso tse mabapi le tse hlwahlwa tse etswang matjhabeng mmoho le tjhoriso e tswellang ya ditlhahiso tsa VAT ya sejwalejwale.

Pampitshana ena ya Dipuisano e hlakisa tsela e lohothwang ya Mmotlolo wa VAT e Dijithale o kopanyang ho ntshuwa ha diinvoese tsa elektronike, Moralo wa tshebetso mmoho le ditlaleho tsa elektronike ho etsa hore taolo ya VAT bakeng sa ikhonomi e nolofatse boitlamo ba boikobelo le ho ntlafatsa peholeihlo. Ditlhahiso ke karolo ya lenaneo la SARS le bitswang 'SARS Modernisation 3.0' mme sepheo ke ho tla ka tsela e sireletsehileng, e tsepameng le ya ka yona nako eo ya deitha ya ditransekeshene tsa VAT ho phatlalla le lethathama la boleng ba VAT.

Phetoho ena e tla dumella hore ho be le ho fetohela mokgweng wa taolo ya VAT o kgannwang ke dijithale, o bonaletsang le o tsetsepetseng. Bakeng sa balefalekgetho,

sena se tliša tsela e bonojwana, e lepehang le e seng tšhopodi, e ntlafatsang nnetefaletso le moo "lekgetho e bang ntho e iketsahallang feela".

Khomeshenara ya SARS Ngaka Johnstone Makhubu o boletse hore ho ntshuwa ha Pampitshana ena ya Dipuisano ho tshwaya phihlello e bohlokwa ho etsweng ha hore mokgwatshebetso wa taolo ya VAT e be wa sejwalejwale.

“Ho fetolwa ha VAT ho ba ya sejwalejwale ke mohato o moholo wa ho hlophisa botjha tsela eo VAT e laolwang kateng mona Afrika Borwa. Ona o leka ho re tlosa ho tswa mokgwatshebetsong o sa ntseng o tshepetse metjheng ya matsoho le nnetefatsong ya tse etsahetseng pejana, ho ya ho mokgwatshebetso oo ho ona VAT e bang karolo ya mokgwatshebetso wa kgwebo ya kamehla. SARS e kgolwa hore ho fetoletwa sejwalejwaleng ha tshebeletso ena ho tla fokotsa morwalo wa barekisi ba ikobelang tefo ya lekgetho, ho ntlafatsa boikobelo le ho sireletsa pokelllo ya lekgetho le hlokehang ho tshehetsa tse ka pele-pele tsa ntshetsopele ya Afrika Borwa.

O tlatsitse ka hore Mmotlolo o akanngwang wa VAT ya Dijithale o habile ho tla ka melemo e bonahalang bakeng sa SARS mmoho le barekisi ba VAT. Bakeng sa SARS, karolelano e sireletsehileng le e tshepahalang ya deitha ya ditransekeshene tsa VAT e lebelletswe ho fana ka tlhakisetsa ya ditransekeshene tsa VAT, ho nepahala le ho feta le ho tshepahala ha deitha, peholeihlo e matla e mabapi le boikobelo le bokgoni bo ntlafetseng ba ho fokisa le ho arabela boqhekanyetsi le ho kwala sekgeo sa boikobelo ba VAT.

Barekisi ba VAT ba lebelletswe ho una molemo ka lebaka la mokgwa o bonojwana, le o lepehang, le o ditjeo di tlasana tsa taolo, o hlakileng le o potlakang, le tsela e sebetsang ka ho phethahala ya lesedi la VAT. Ikhonomi ka bophara ba yona le yona e ka una molemo wa boleng bo ntlafetseng ba deitha, phokotseho ya phetapheto, phapanyetsano e tshepahalang ya dijithale pakeng tsa dikgwebo, bafani ba ditshebeletso mmoho le SARS, metjha e bonojwana ya kgwebo, kgwebisano e thellang, matsapa a ho kwala sekgeo sa boikobelo ba VAT, mmoho le mokgwa o bonaletsang le o tshepuwang wa lekgetho.

"Re batlana le tsela e sebetsang, e itshetlehileng hodima bopaki ho nnetefatsa hore tsela ya makgaolakgang ke e sebetsang, e kgonang ho ka phethahatswa le e loketseng dinnete tsa ikhonomi ya Afrika Borwa. Ebang sena se ka etswa hantle le ka kabelo ya bakgathatema, mosebetsi ona o ka ntlafatsa ho ba maemong a

sejwalejwale a taolo ya VAT molemong wa barekisi, ikhonomi le mokotla wa naha. Pamelopele ya nako e telele ya mokgwatshebetso wa VAT ke moo boikobelo e bang karolo e hlohang matsapa ya ketsahalo ya kgwebo. Le ha ho le jwalo, re hlaketswe ke hore sena se tlameha ho ntshetswa pele ka puisano le bakgathatema hore mmotlolo wa makgaolakgang e be o sireletsehileng, o akaretsang bohle le o bapileng le ditlhoko tsa Afrika Borwa. Motjha wa ho fetohela sejwalejwaleng o tshwaya ho sutha ho hoholo tshebedisong ya deitha mme o tswellisa pele Pamelople ya SARS ya ho aha SARS e Bohlale ya Sejwalejwale."

Pampitshana ena ya Dipuisano e toboketsa hore Mmotlolo wa VAT e Dijithale o tla phethahatswa ka tsela ya mehato le wa dipuisano. Maikutlo a bakgathatema a tla thusa ho bopa boikgethelo ba leano, qapo ya setekgenike, tatellano ya phethahatso, ditlhoko tsa ho lokela sena, ditjeo, tse ka bakang kotsi, melemo, ditlhophiso tsa puso, maemo le ditiisetso. Ka hona pampitshana ena ke qalo ya diphetoho tsa nako e telele tsa lepatlelo la VAT.

SARS e ipiletsa ho bakgathatema bohle ba amehang le ba nang le thahasello ho ithuta Pampitshana ena ya Dipuisano le ho kenya maikutlo a bona a ngotsweng ho eso fete la 16 Mphalane 2026.

Pampitshana ena ya Dipuisano e fumanaha websaeteng ya SARS e leng <https://www.sars.gov.za/vat-modernisation-consultation-paper-august-2026/> Maikutlo a tlameha ho nyehelwa ka tsela ya nyehelo e hlahellang ka hara Pampitshana eya Dipuisano.

Ho fumana lesedi le fetang lena, ka kopo ikopanye le SARSMedia@sars.gov.za.

KE PHETHO